

рекомендації зі вдосконалення системи зернової логістики в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.worldbank.org/uk/news/feature/2015/09/15/shifting-into-higher-gear-recommendations-for-improved-grain-logistics-in-ukraine>. 3. Шibaєва Н.В. Сутність та місце регулярної політики в системі державного регулювання економіки /Шibaєва Н.В./ «Економічні науки» Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С.З. Гжицького – Львів: Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С.З. Гжицького – 2014. - № 1 (58) - Том 16; Ч. 2. – С. 264-271.

ПОШИРЕННЯ ДОСВІДУ — ШЛЯХ ДО ЕФЕКТИВНОСТІ

*Литвинов А.І., к.е.н., доцент, Харківський
національний технічний університет сільського господарства
імені Петра Василенка*

Одним із найголовніших та найбільш актуальних питань економічної науки залишається ефективність. Це стосується і сільського господарства. Сьогодні стан справ із ефективністю тут є дуже суперечливим. З одного боку, маємо ситуацію, коли з мапи України зникають цілі села навіть там, де нема збройної агресії. З іншого — формуються надзвичайно потужні сільськогосподарські конгломерати, переважно іноземні, що зосереджують під своїм контролем сотні тисяч гектарів земель.

Метою запропонованого матеріалу є спроба виявити витоки проблеми низької ефективності сільськогосподарських підприємств та обґрунтувати підходи до її усунення.

В результаті проведених досліджень встановлено, що теза про обмежений потенціал нарощування ефективності у сільському господарстві не відповідає реальній ситуації. Це підтверджується, зокрема, тим, що середній рівень рентабельності сільськогосподарських підприємств протягом останніх 8 років перевищував середню величину ставки за депозитами в банківських установах (див. табл. 1). Середня ставка за кредитами, наданим позичальникам сільськогосподарського сектору також останнім

часом помітно перевищує середнє значення аналогічного показника по економіці [1, с.205]. Це цілком підтверджує тезу про те, що економічний потенціал сільськогосподарської галузі залишається недооціненим.

Іншими встановленими фактами є наявність збиткових сільськогосподарських підприємств, зубожіння села та загрозливі демографічні тенденції (див. [1]). Це означає, що в тих же самих умовах одні підприємства здатні розкрити свій потенціал, а інші — ні. Очевидно, що головною проблемою, яка за таких умов стримує економічний розвиток сільськогосподарських підприємств, є фактори суб'єктивного характеру, а саме — адекватність керівної ланки поточним завданням та її здатність відповідати на виклики сучасності.

Таблиця 1

Динаміка рентабельності сільськогосподарських підприємств та ставки за банківськими депозитами

Рік	Рентабельність, %	Ставка за депозитами, %
2014	25,8	11,9
2013	11,2	10,9
2012	20,5	13,4
2011	27,0	8,1
2010	21,1	10,3
2009	13,8	14,0
2008	13,4	9,9

Досвід успішних підприємств свідчить про високі професійні якості їх керівників та їх спроможність ефективно управляти підприємством у сьогоднішніх непростих умовах. Проте, поширення такого досвіду його безпосередніми носіями ускладнюється через низку причин. Основними серед них, на наш погляд, є нестача часу на участь у відповідних заходах, відсутність фахових навичок із навчання та схильність до олігополізації галузі, адже високий професійний рівень персоналу є очевидною конкурентною перевагою для одних та загрозою для інших.

Разом із тим, перевлаштування сільського господарства на рейки ефективного розвитку вимагає вирішення питання

поширення успішного досвіду. Вирішення цього завдання можливе на основі побудови відкритої мережі обміну та поширення досвіду на основі системи професійної освіти.

Література: 1. Литвинов А.І. Формування ефективного фінансово-економічного механізму відтворення в сільському господарстві / А.І. Литвинов.- Харків: Смуґаста типографія, 2016.- 288 с.

ЕТАПИ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ КОРПОРАТИВНОЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

*Мельничук О.І., к.е.н., доцент,
Одеський державний аграрний університет*

В сучасних умовах ринкової трансформації економіки України для підвищення ефективності господарської діяльності аграрні підприємства потребують розробки дієвих стратегій розвитку. В системі стратегічного менеджменту підприємства особливе місце належить корпоративній або загальній стратегії.

Корпоративна стратегія є загальним планом управління організації, показуючи напрямки її розвитку загалом. Завданням корпоративної стратегії є створення відмінного від інших шляху вперед, що ґрунтується на всіх наявних ресурсах і навичках, що протиставлені навколишньому середовищу і її обмеженням.

При розробці корпоративної стратегії необхідно визначити ключові етапи, їх мету й способи досягнення. Науковці пропонують різні підходи до процесу формування корпоративної стратегії. Так, зокрема Анурьев С.О. вважає, що умовно процес розробки корпоративної стратегії компанії можна розділити на шість етапів: 1. Постановка стратегічних цілей. 2. Виділення бізнесів-напрямків. 3. Оцінка перспективності бізнесів-напрямків. 4. Формування бізнес-портфеля компанії й розробка альтернатив розвитку. 5. Визначення повноважень головної компанії (центра корпоративного управління). 6. Формалізація розробленої стратегії [1, с. 20].

Колектив авторів [2] пропонує виділяти сім етапів(кроків) формування корпоративної стратегії: 1. Визначення місії. 2.